

Gospodarsko združevanje kmetijskih zadrug

Po dosedanjih določilih Uredbe o kmetijskih zadrugah so se kmetijske zadruge lahko združevale samo v take zadrugne zveze, ki so imele organizacijsko-inštruktorske naloge (osnovne zveze kmetijskih zadrug, zadrugne zveze avtonomnih enot, republiške zadrugne zveze in zadrugna zveza FLRF). Te zveze so v glavnem uspešno izvrševale svoje organizacijsko-inštruktorske naloge, toda pomoč, ki so jo pri tem delu nudile kmetijskim zadrugam, ni bila zadostna. Kmetijskim zadrugam je bila še bolj potrebna pomoč pri opravljanju gospodarskih dejavnosti. Po drugi strani pa so tudi zadrugne zveze same občutile, da njihov vpliv na delo in razvoj kmetijskih zadrug ne more biti tak, kakršen bi moral biti vse dotlej, dokler ne bodo ustvarjeni pogoji, da bodo lahko pomagale kmetijskim zadrugam tudi pri izvrševanju njihovih gospodarskih dejavnosti. Poskus, da

bi to dosegli s pomočjo podjetij, ki so jih v ta namen ustanovile zadrugne zveze, ni uspel, kajti ta podjetja so gledala predvsem na to, da bi dosegala čim večji dobiček. Krepitev zadrug in pospeševanje socialistične preobrazbe kmetištva pa jim je bila postranska naloga.

Vse to, še bolj pa izkušnje zadnjih mesecev, odkar so zadruge prevzele največji del odkupa kmetijskih pridelkov, je pokazalo, da je treba zadrugam omogočiti, da se gospodarsko združujejo v posebne poslovne zveze, ki jim bodo pomagale najti tržišče in se povezati z njim. To narekuje nadaljnji razvoj in krepitev kmetijskih zadrug. Poslovne zveze jim bodo s tem lahko pomagale tudi pri izvrševanju njihove glavne naloge: organizirati individualne kmete v delu za pospeševanje in socialistično preobrazbo kmetijske proizvodnje.

le na podlagi take analize je moč priti do pravega zaključka, kakšno poslovno zvezo kaže ustanoviti in kakšna osnovna in obratna sredstva so ji potrebna, da bo lahko izvršila nalogo, ki so ji jo dale zadruge. Neobhodno je dalje pravočasno zagotoviti potrebna osn. in obr. sredstva, bodisi z

združevanjem in vlaganjem tistih sredstev, s katerimi razpolagajo same zadruge, bodisi z najetjem ustreznih posojil za investicije kakor tudi kratkoročnih kreditov. Zadruge morajo hkrati poskrbeti tudi za potrebne kadre za poslovno zvezo, ki jo žele ustanoviti.

ločene veje proizvodnje. Poleg tega bo zadrugam zelo prav prišla vsaka pomoč s strani njihovih zvez tudi pri preskrbi posojil za investicije in kratkoročnih kreditov v primeru, če same nimajo dovolj osnovnih in obratnih sredstev za poslovno zvezo. Ta pomoč je potrebna tudi za zagotovitev potrebnih kadrov za poslovno zvezo in za izdelavo pravih poslovnih zvez ter pogodb o imovinskih in poslovnih odnosih.

Vse to pa pomeni, da morajo zadrugne zveze obvezno spremljati delo svojih zadrug v zvezi z ustanavljanjem poslovnih zvez in jim pomagati povsod, kjer se pokaže potreba. Od njihovega prizadevanja bo tudi odvisno, ali bodo zadruge ustanovile tako poslovno zvezo, ki bo lahko izpolnila postavljene naloge. Od izpolnitve nalog poslovnih zvez pa bo odvisen uspeh samih zadrugnih zvez pri izvrševanju njihovih nalog. Kajti naloge poslovnih zvez in obstoječih zadrugnih zvez so tesno med seboj povezane in predstavljajo določeno celoto v pogledu končnega smotra za katerim težimo: pospeševanje in socialistična preobrazba kmetijske proizvodnje.

Združevanje zadrugnih sredstev

Z Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o kmetijskih zadrugah je poleg drugega rešeno tudi naslednje vprašanje: kmetijske zadruge se lahko gospodarsko združujejo in ustanavljajo svoja gospodarska združenja — poslovne zveze. Za različno od gospodarskih združenj, lahko ta gospodarska združenja — poslovne zveze — kmetijskih zadrug opravljajo tudi gospodarsko dejavnost. To pa daje zadrugam možnost, da po svojih poslovnih zvezah združujejo svoja razpoložljiva sredstva in s tem

dosežejo tisto, kar vsaka izmed njih sama zase ni mogla doseči, ker ni imela zadosti razpoložljivih sredstev.

Zadruge morajo svoje poslovne zveze previdno ustanavljati in to šele potem, ko so zagotovile vse potrebne pogoje za njihovo uspešno delo. V ta namen je treba na prvem mestu napraviti temeljito analizo stanja proizvodnje, kakor tudi analizo možnosti in pogojev za razvoj določenih vej proizvodnje (klimatični pogoji, možnosti vnovčenja pridelkov v pogledu komunikacij in tržišča, možnosti predelave izdelkov). Še-

Ureditve imovinskih odnosov

Ko so načelno sklenile, kakšno zvezo bodo ustanovile, marajo zadruge še pred ustanovno skupščino izdelati pravila poslovne zveze in pogodbe o imovinskih in poslovnih odnosih z njo in, če je mogoče, tudi pogodbe o imovinskih in poslovnih odnosih med poslovno zvezo in njenimi obratniki. Pravila je treba izdelati pred ustanovno skupščino zategadelj, ker jih mora skupščina sprejeti, pogodbe o imovinskih in poslovnih odnosih pa je treba dobro in

potrebno izdelati, kajti le tako bodo zadruge bolj vidne, kakšna bo njihova poslovna zveza, ki jo ustanavljajo in kakšne bodo njihove medsebojne pravice in obveznosti. Čim bolj določno bodo označeni v pogodbah imovinski in poslovni odnos med poslovno zvezo in zadrugami, toliko večje jamstvo bodo imele zadruge, da bodo od poslovne zveze dobile tisto, kar so želele, ko so jo ustanovile.

Pomoč zadrugam pri pripravah

Príprave za združevanje in ustanovitev poslovne zveze so v marsičem odvisne od pomoči, ki jo zadrugam nudijo obstoječe zadrugne zveze, v prvi vrsti osnovne zveze kmetijskih zadrug. To

pa zategadelj, ker zadruge v večini primerov nimajo ustrežajočih kadrov, ki bi lahko napravili temeljito analizo stanja proizvodnje na njihovih področjih in analizo možnosti in pogojev za do-

IZ ZAKLJUČNIH RAČUNOV ZADRUG

Poslovanje kmečke obdelovalne zadruge »Jerko Ivančič« v Splitu

Kmečko obdelovalna zadruge »Jerko Ivančič« v Splitu so ustanovili v začetku leta 1948. Na koncu leta 1955 je imela 112 zadrugnikov. Od tedaj stalno napreduje in se gospodarsko krepi, tako da je postala močno kmetijsko posestvo, ali bolje rečeno, kmetijski kombinat. Ukvarja se z vinogradništvom, živinorejo, predelavo in prometom s kmetijskimi pridelki, z obrtjo in uslugami s kmetijskimi stroji.

Zadruge »Jerko Ivančič« ima precej močne sklade, in sicer:

sklad osnovnih sredstev	43.119.000 din
investicijski sklad	5.358.000 »
amortizacijski sklad	11.796.000 »
rezervni sklad	4.663.000 »
kulturno prosvetni sklad	92.000 »
ostali skladi	255.000 »
skupaj	65.383.000 »

Močni skladi in dobra organizacija omogočajo zadrugi, da stalno krepi proizvodnjo in doseže vse večji dohodek ter tako dvigga življenjsko raven svojih zadrugnikov.

Leta 1955 je dosegla naslednji skupni dohodek:

Proizvodnja je udeležena v skupnem dohodku kmetištva s 86%, predelava kmetijskih pridelkov s 4% in usluge s kmetijskim stroji s 5%.

Skupna udeležba kmetištva in predelave znaša 95%.

Zadruge ni imela lani izgube v nobeni dejavnosti. To pomeni, da so posvečali organizaciji in delovni produktivnosti dovolj pozornosti.

Zadruge je razdelila dohodek takole:

— zaslužek zadrugnikov za delo v zadrugi 38.518.000 dinarjev ali 78%,

— ostalo za sklade zadruge 11.041.000 dinarjev ali 22%.

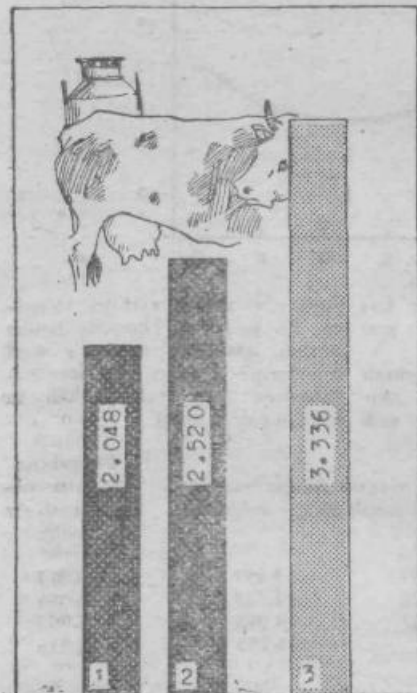
Zadruge je razdelila zadrugnikom povprečno po 340.000 din, kar pomeni, da so imeli zadrugniki velik zaslužek.

V celoti gledano je dala zadruge precejšen del dohodka v sklade. Toda če upoštevamo višino zaslužka zadrugnikov, vidimo, da ta odstotek ni zadosti visok.

Za zemljinarino in druge prispevke te obveznost od skupnosti je zadruge plačala komaj 2.058.441 dinarjev ali 1,5% skupnega dohodka. Družba je torej

omogočila zadrugi, da čim več akumulira in vloži v svoje sklade, da bi gospodarsko čim bolj napredovala. To dejstvo bi morali zadrugniki upoštevati pri odločanju, kolikšen del dohodka bodo vložili v sklade.

Stroški, ki jih je imela zadruge za posamezne dejavnosti, so obsežni; v skupnem dohodku s precejšnjim odstotkom. Zato mora zadruge posvetiti večjo pozornost racionalizaciji proizvodnje. Potrebno pozornost mora posvetiti tudi povečanju številnosti svojih članov. B. Sekularac

Mlečnost krav v goriškem okraju

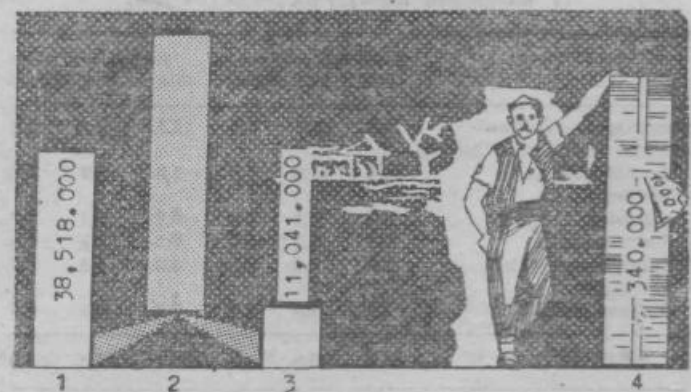
1. Povprečna mlečnost 1. 1939
2. Mlečnost krav leta 1955
3. Največja mlečnost krav v okraju (na Lokvah)

Kmetijske zadruge v goriškem okraju so posvetile veliko pozornost povečanju kmetijske proizvodnje. Po zaslugi dobro organizirane kmetijske službe se je proizvodnja živinoreje, sadjarstva, vinogradništva in poljedelstva povečala. Poglejmo nekoliko podatkov o pospeševanju živinoreje.

Število goved se je v primerjavi z letom 1939 povečalo za okrog 5500 glav. V primerjavi s predvojnimi obdobjem se je mlečnost krav povečala od 2048 litrov na leto na 2520 litrov. So vasi, kjer precej presegajo to povprečje. Tako so na primer na Lokvah dosegli mlečnost krav 3336 litrov, v Čepovanu 3007 litrov itd. Za pospeševanje živinoreje so imele velik pomen tudi živinorejske razstave, ki so jih lani priredili v okraju skupno 10.

J. P.

Razdelitev dohodka v zadrugi

1. Delovni zaslužki v zadrugi (78%).
2. Skupni dohodek.
3. Vloženo v sklade zadruge (22%).
4. Znesek povprečnega zaslužka posameznega zadrugnika.